

Leta kua a Jems e vapolungania

1.1 Dama kemi ke Jems

¹ Hau a Jems, na vora ke Vuvu ia mai kana Paraha a Jesus Kristus.

Ta vala pas kua ki vano ni miu zukazuka 12 kua ke vuni Israel, kua miu te vatia a Israel, miu kene vano lololi na kantri motumotu.

Dama kemi.

1.2-4 Na parakilakilanga kamana bizea kamahi, ia e lala kete vavabadanganidolu

² Habu tazigu, kua miu kene hahatunia parakilakilanga, kakeikakei, ia miu hilohilo, ³ na vuna miu ta lala goloa kena e bele ki paparakilania kamiu bilip, ia e lala kete katia tolu na madi ni babada tolu ka luluga bizea. ⁴ Boto laveve ia miu kata madi ni bada miu na luga bizea. Na moge kua ia kete kapou ni miu. Miu ta kubarae, da miu te mia papa, da beta miu kata sot na moge ke Vuvu. Beta. Kamiu moge da ti kemi kini mahoto matoto.

1.5-8 Kaka kua e sot na lohoihoia pa ia kete lotu

⁵ Azei ni miu kua ni hatunia habuka e sot na lohoihoia pa, ia kete hulenia a Vuvu kirina. A Vuvu da e vala lohoihoia pa vona. Na vuna a Vuvu e lala kete vavala goloaloa luba na

manumanu laveve, ki beta ni lala kete hava na kaka kua e hulenia kara goloa. ⁶ Palaka kua kunu hule, ia koto bilip, tabarae nu lolohoi ruarua. Na vuna kaka kua e lala kete lolohoi ruarua, ia e balika dazi kua na kavili e hahabinia ki kukudukudu mai vano. ⁷ Kaka kubarae kena, tabarae ni lohoia da e pelea goloa katiu na Paraha. ⁸ Na vuna kana lohoihoia e ruarua, ki mara beta ni kat i vutuhia goloa katiu.

1.9-11 A Jems e vala polea ki vano na nuhu kua beta kadia goloaloa vona ia mai na nuhu kua dia ta risman

⁹ Kua Kristen katiu kini beta kana goloaloa vona, ia kete hilohilo, na vuna na matani Vuvu, ia e hizanga matoto. ¹⁰ Palaka kua kaka katiu e Kristen ni risman, ia kete hilohilo za kua ta a Vuvu ni vazihonia hizana, na vuna manumanu kena e lala kete kukulidia kara goloaloa luba marata, ia da dia ta mango balika purana hai. ¹¹ Balika kua na voro e zahe ki tiba gatovia na hai; na purana ki huru, na purana kua tolu ta hadavia ki papangenge, da ti beu. Ia na kaka kua e risman ia da e mate na taem kua ia e ba mai ki vavano na kana galangalanga.

1.12-18 A Vuvu e lala kete kakati kemihia ni dolu ki beta ni lala kete haharehi dolu kara moge zahazaha

¹² A Vuvu da e kat i kemihia matoto na kaka kua e madi ki bada na parakilakilanga, na vuna kua tani madi ni bada na parakilakilanga laveve, a Vuvu da ti vala na mahuri roroa vona, habuka prais. A Vuvu ia ti mapamapa kete vala prais kua

na manumanu laveve kua e kukulidia matoto kiri Vuvu.¹³ Kua hatuhatua katiu ni tutuha zahe na poloko koto katia moge zaha, tabarae nu tani barae, "A Vuvu e papade rukiau kata katia moge zaha." Na vuna a Vuvu mara beta matoto poloka ni tuha zahe kara moge zaha, ki beta ve ia ni lala kete papade rukia kaka kete kakatia moge zahazaha.¹⁴ Palaka ia na polokodolu katiukatiu mule kena e lala kete tuha zahezahe kara moge zahazaha. Kadolu hatuhatua zaha kena e lala kete rurukidolu tolu kata kakatia moge zahazaha.¹⁵ Magali tuha zahezahea kara moge zahazaha kua, ia e balika tavine kua e kove, ba muri kini valohia kapiru. Na magali tuha zahezahe, e lala kete kove, ia valohia moge zahazaha, moge zaha ve kua ti zahe kini kakapou, ia da ti valohia ve matea.¹⁶ Habu tazigu mata mulimuli, tabarae matoto miu na vatia ni rukua miu.¹⁷ Goloa kemikemi laveve kamana presen kemikemi laveve ia e pe heta na lagato ki ziho, kua a Tamadolu kua e katia na goloa laveve kua e hahada na mariaba, ia e vala goloaloa kamahi kua ki ziho ni dolu. Tamadolu kua, beta ni lala kete pokipokizia kana lohoihoa habuka lirungana goloa kua ta na voro e vahere, ia e vahere ve.¹⁸ Na lohoihoa ke Vuvu mule, ia kini kara tamadolu. Ia e katidolu tolu ka lohu na vuna na polea kua e matoto, tolu keteni habuka kapirupiru muganga na manumanu laveve kamana goloa laveve kua ia e katia ki bele.

1.19-27 Tolu kata longoria polea tolu na muri vona

¹⁹ Habu tazigu mata mulimuli, miu longoria polea kua: Manumanu laveve miu kata lala miu kata tabu longo tapu miu kata longoria polea, tabarae miu na kapa vamugamuga na polea, miu na magali varitihitihi taputapu. ²⁰ Na vuna magali varitithia beta ni lala kete vabelenia na moge mahoto kua a Vuvu e lala kete kukulina kirina. ²¹ Ki kubarae, miu pele kakava na moge mata hilehilea laveve kamana moge zahazaha laveve kena ti dopa kini kakapou, miu ta vazihonimiu, miu ta pelea na polea kena a Vuvu ti vazohia na polokomiu, na polea kena za ia da e pele mulehimiu. ²² Tabarae miu na lolongoria pole za, da miu ta ruki mulehimiu kena. Miu katia nazia kena na polea e tania miu kata katia. ²³ Azei kua tani longoria polea za ni beta ni kakatia nazia kua na polea e tania, ia e balika kaka kua e hadavia matana na galas, ²⁴ ti hada hozovia matana na galas ki vano, ia lohoi bala tapunia za matana e mata zihaziha. ²⁵ Palaka kaka kua e lala kete hada papa matoto na poloka lo, na lo kua e lala kete hutu pahia na matuhanga kana moge zahazaha, na dama laveve ki ma ki hahada papa na poloka lo kua, ki beta ni lala kete lolohoi bala polea kua ia e longoria, palaka e lala kete mumuri matoto na nazia kua na polea e tania, ia da a Vuvu e kati kemihia matoto na kana galanga laveve kena ia e kakatia.

²⁶ Kua kaka katiu ni tani barae, "Hau na Kristen ka lala kata lolotu ni Vuvu." Palaka kua tani beta ni nap kete tabaria havana na pole zahazahanga, kamana vairukua, ia e ruruki mulehia, kubarae kana lotua ia mai kana bilip

ia venga za kena. ²⁷ Lotua kua e klin ki beta ni molumolua na matani Vuvu a Tamadolu, ia kua: Tolu kata babalahea nuhu kua beta habu tamadia kamani habu titinadia, ia mai gabugabu kamahi, tolu na kokodonidia tolu na luluga kadia bizea kamadia. Goloa katiu ve ia tolu kata hada poto na kadolu vanavananga laveve, tabarae na mogemoge bukuna garigari ni katidolu tolu na molumolua na matani Vuvu.

2

2.1-13 Tabarae miu na kakati kemihia na manumanu taza, taza beta

¹ Habu tazigu, habuka kua tolu ta bilip na kadolu Paraha a Iesus Kristus kua kana glori e kapou matoto, tabarae matoto miu na kekemi za kara manumanu taza miu na vala lamamiu kara taza. ² Kua habuka na kaka katiu ni mai na kamiu lupua katiu na haus lotu, ni lohoria na ring e katua na gol ki loholoho papa matoto, na kaka katiu ve kua beta kana goloaloa vona, ki lohoria na goloa teretere ia ve e mai na lupua kena. ³ Kua tanu hada palipali za kara kaka kena e loholoho papa nu tani barae vona, “Ia mianga kemi katiu kua mai mia vona.” Palaka ku tani barae kara kaka kua beta kana goloaloa vona, “Ho madi ra kena,” o “Ho mia tadu kozohotia kabegu.” ⁴ Ta miu na kakatia moge mata barae kena, ia ti habuka miu te sikelnia kaka na pidaka miu mule, na kamiu lohoihoa mule, miu kene kara jas miu kene sikelnia kaka na kamiu lohoihoa mata hilehilea.

⁵ Miu longoria, habu tazigu kamani habu livukugu mata mulimuli! A Vuvu e makia

nuhu kua beta matoto kadia goloaloa vona ri na garigari, dia kata kara risman na bilip dia na pelea kingdom ke Vuvu ni kadia, habuka kua ia e mapamapa kete vala na nuhu kua e lala kete kukulidia matoto kirina. ⁶ Palaka miu te katia livuhana nuhu kua beta kadia goloaloa vona dia kene puae. Karae beta ni na risman kamahi kua dia ta rurukimiу dia ka vavanahemiu? Karae beta ni dia kua dia ta haharehimiu vano dia ka kokoto kirimiу? ⁷ Karae beta ni dia kua dia ta popole taduria na hizani Kristus, kua a Vuvu e vala ni miu?

⁸ Kua miu na mumuri matoto na lo kara kingdom kua na poloka buk ke Vuvu kua e tani barae, "Kete kuli matoto kara kaka motu balika kua e lala kete kukuli kiriniho mule." Ia miu ta gala papa kena. ⁹ Palaka kua miu na kakati kemihia na manumana taza miu na zazaha kara taza, ia kava miu te katia moge zaha. Na lo kini koto kiriniho kava habuka ho na kaka kua tu lala koto vavairohia na lo. ¹⁰ Na vuna azei kua tani mumuri papa na lo laveve, palaka kua tani vala lamana kara katiu papa matoto, ia habuka ti vairohia lo laveve kava kena. ¹¹ Na vuna tolu ta lala habuka a Vuvu e tani barae, "Kaka kua kava tu lahi, tabarae nu katia makina magali buhua." Ia ki tani barae ve, "Tabarae nu hubi matehia kaka." Kua kini beta nu lala koto kakatia makina magali buhua, palaka kua nu lala koto huhubi matehia kaka, ia ho tu vavairohia ve lo kena.

¹² Kamiu mogemoge kamana kamiu polea kua miu ta kakatia ia miu kata lohoia habuka a Vuvu da e sikelnidolu muri na lo kena e vagotalani

mulehidolu na poloka matuhanga kana moge zahazaha.¹³ Kua kaka katiu ni beta ni maharia kaka motu, ia a Vuvu ve mara beta ni maharia kua taem kua ia kete koto kirina. Palaka kaka kua e lala kete mamaharia kaka, ia da e vin na kotoa.

2.14-26 Bilip kua ta beta ni vavabelenia moge pa, ia venga za kena

¹⁴ Habu tazigu, kua kaka katiu ni tania ia e bilip ni Kristus, palaka ki beta ni lala kete kakatia moge pa? Tu lohoia bilip mata barae kena da e pele mulehia? Mara beta!¹⁵ Kua tazimiу beu livukumiу kua e Kristen kua tani beta kana zohozohoa o hana haninga kara dama katiukatiu,¹⁶ pale, katiu ni miu ia tani barae ni dia, "Miu vano kamana magali kemia, vano miu na lohoria lavalava miu kata tutunu, miu ta vano hanihani magalimiу kete kurukuru," palaka ki beta za ni vala lavalava o haninga ni dia, kana polea da e kodoni zinganidia kena?¹⁷ Ia e pebarae za, bilip kazihena, kua tani beta moge pa kamana bilip kena ia e venga za kena.

¹⁸ Palaka kaka katiu ia da e tani barae, "Manumanu taza dia ta lala dia kata bilip za, manumanu taza dia ta lala dia kata kakatia moge pa." Pele hau da ta tani barae, "Hau mara beta na hadavia ka bilip kena, kua tani beta nu lala koto kakatia moge pa kamana. Hau kata kakatia moge pa, ia kete vatunga kavakava ni miu na kagu bilip."¹⁹ Ho tu bilip habuka a Vuvu ia e katiu papa za. Kemi matoto! Kilakila na hanitunitu ve dia ta bilip barae ve, ki vavani livuhadia.²⁰ Miu ta longolongo, kulimiu kete

vatunganga ni miu habuka bilip kua beta moge pa kamana ia e venga za? ²¹ Varira a tubudolu a Abraham a Vuvu e kohania ia na kaka kua e mahoto, na vuna kua ia e vala a tuna a Aisak balika opa na altar. ²² Miu hadavia, kana bilip kamana kana moge hiro ta gala rua, kana moge kua ia e katia ti vaporihia kana bilip. ²³ Na buk kana Paraha ia ti pori matoto kua e tani barae, “A Abraham e bilip a Vuvu kini kohania ia na kaka kua e mahoto,” ia kini kohanga ia na kaka ke Vuvu. ²⁴ Miu ta hadavia habuka kaka e kohanga ia na kaka kua e mahoto na moge pa kua ia e kakatia, beta ni na bilip za.

²⁵ Ia habuka tayne magali buhu kua a Rahap, kua e vala ruma na manumanu kua dia ta hahada vanaho dia ka ngoro vona, ba muri ia geridia dia ta pe na dala motu dia kene vamule. Kana galanga kua ia e katia, ia ti kohanga ia na tayne kua e mahoto na matani Vuvu vona. ²⁶ Habuka kua livuhadolu ni beta vulena, ia ti mate kava kena, ia balika za, na bilip kena tani beta moge pa kamana, ia e mate ve kena.

3

3.1-12 Tolu kata lohoi papa na kadolu polea

¹ Beta kete miu laveve miu kata kara tisa, habu tazigu, na vuna miu ta lala kua ni vano ti dama kua a Vuvu keteni sikelnia mogemoge kana manumanu laveve, ia da e dopa ki hada papa matoto kara mogemoge kadolu nuhu kua tolu ta sisikulnia manumanu. ² Tolu laveve

---

2:21 Stt 22.1-14.   **2:23** Stt 15.6; 2 Sto 20.7; Ais 41.8.   **2:25**
Jos 2.1-21.

tolu ta lala tolu kata popoke na parakilakilanga kamahi. Kua kaka katiu ni lala kete kakatia polea mahoto za, kaka kena ia kaka mahoto matoto kena, kaka kubarae kena ia e lala kete hada poto papa na kana hatuhatua kara livuhana. ³ Tolu ta lala tolu kata tataruhia na tuhura haine na havana hos kamahi tolu kata katidia, dia na mumuri na kadolu lohoihoia, ki nap tolu kata vatare pokizia livuhana hos laveve. ⁴ O ko miu hadavia na vaga kapou. Ia vata kua dia ta kapou matoto na kavili matuha ki hahabinia ki rorovo, palaka kua na kepten ni kulina kete rovo kiri ve, ia e lala kete hahautia na stia kua e kote matoto. ⁵ Ia balika na lavedolu kua ia na dihura livuhadolu kote katiu, palaka e lala kete kakatia pole habakabakanga ki lala kete vavazahezaheni mulehia.

Ko miu lohoia na mugomugo kapou kua e lala kete vuvu, ia e varivuvu ki kalakala na haroho pitu papa matoto. ⁶ Lavedolu, ia na dudulupa haroho. Ia na dihura livuhadolu kote katiu kua e lala kete vabelenia moge zahazaha, ki lala kete vavonuhia matoto laep kana kaka na moge zahazaha, habuka haroho kua e dudulu. Haroho kua ia na harohona hel matoto. ⁷ Enimel kakeikakei, ia mai na manu kamahi kamana matabunu, taloa kamahi, ia mai na goloaloa kamahi bukuna poloka dazi, manumanu dia ta lala dia kata peledia dia na hada poto ni dia, dia na katidia dia na mazimazi. ⁸ Palaka ma beta matoto kaka katiu ni katia lavena ni mazi. Ia na goloa katiu kua e lala kete pole tori ni mai vano ki lala kete kakatia polea mata hilehilea, e vonu na posin kua e nap kete hubi matehia

kaka. ⁹ Tolu ta lala tolu kata vavazahenia kadolu Paraha a Vuvu Tamadolu na lavedolu, ia mai ve tolu ta lala tolu kata dedelahania kaka vona ve, na kaka kua a Vuvu e katia na hanunuka matoto. ¹⁰ Havadolu ia e katiu za, tolu ka lala tolu kata vavazahenia Paraha vona, tolu ka lala ve tolu kata vavaridela ve vona. Habu tazigu, ia beta kete kubarae. ¹¹ Karae na naru kamana dazi hiro ta lala hiro kata gagalolo na havana naru katiu za? ¹² Habu tazigu, na haina fik e lala kete vua paleka ni kara oliv, o na haina vaen e lala kete vua ni taruhia paleka fik? Ia pebarae za, mara beta naru kua tolu ta hihinumia ni gogotala ve na havana kua dazi e gogotala vona.

3.13-18 Kaka kua kana lohoihoa e kemi, ia e lala kete kakatia moge kua e kemi

¹³ Azei ni miu kua kana lohoihoa kemi vona, ki hada lala goloa na pidaka miu? Pele ia kete vatunga kavakava habuka kana lohoihoa e kemi, na vuna kua na kana mianga e lala kete kekemi, ia mai kua e lala kete vavazi-hozihonia, ki lala kete kakatia moge kemikemi za. ¹⁴ Palaka kua ta na mogepa hada potipotia kamana hatuhatua kua kete ho, ho za ni vonu na polokomiu, pele tabarae miu na vavazahenia hizamiu mule na moge kena o tabarae miu na vavata karikari na matotoka polea, miu na rurukia manumanu. ¹⁵ Lohoihoa kena beta ni pe na lagato ni ziho, palaka e bukuna garigari. E lala kete bele na hatuhatua bura kua bukuni muga. A Satan ia ki na tamana lohoihoa kena. ¹⁶ Na vuna kua na makina hada potipotia kamana

hatuhatua kua kete ho, ho za ni ngongoro na polokomiu, ia da miu ta vavaigege, miu kene kakatia moge zahazaha likiae. ¹⁷ Palaka na lohoihioia kemi kua e pe na lagato ki ziho, ia e klin matoto ki beta lohoihioia mata hilehilea ve vona, ki beta lohoihioiana zahanga vona, ki lala kete vavalugilugia, ki beta ni lala vaigegea, ki vonu na mahariharia, kana moge ki kemi matoto, ki beta ni lala kete lolohoi ruarua, ki beta ni lala kete rukirukia kaka. ¹⁸ Kua tolu na mia ni beta tolu na vavarizahati, ia e balika kua tolu ta vavazohia na moge kemikemi, palekana tolu ka pelea na moge kua e mahoto.

4

4.1-10 Kaka e kulina kara maki bukuna gari-gari ia na vagi he Vuvu

¹ Nazia kena e lala kete kakatia miu ka vavarihubi, miu ka vavarikori na pidaka miu mule? Karae beta ni pe na kamiu hatuhatua kena e tutuha zahezahe na polokomiu? ² E kukulimiu kara goloa palaka ki beta kamiu vona; pale, miu ta hubi matehia kaka motu miu kata pelea kana goloa. Miu ka ngangarea goloa kana kaka motu. Palaka da ki kukuli kara goloa, ki mara beta nu pelea. Miu ka vavarikori miu ka vavarihubi. Na vuvuna kua beta kamiu goloa vona, ia kua. Beta miu na lala miu kata huhulen a Vuvu kara goloa. ³ Palaka kua ta miu na hule ni beta miu na pelea goloa, ia na vuna, miu ta huhule rukia a Vuvu kete vala goloa ni miu. Miu ta lohoia miu kata pele goloa, miu ta varaga na kamiu lohoihioia mule muri na kamiu hatuhatua.

⁴ Miu te zuka tapunia a Vuvu, balika tavine kua ti vazeke ni gona kini vano kini mamai vanoanga. Karae beta miu na lala habuka kua ni kukulimiu marata kara mogemoge kara vulovulo, ia miu te kara vagi he Vuvu? Azei kua ti taruhia kana lohoihoa kete kara ruana moge kamahi kara vulovulo kua, ia ti kara vagi he Vuvu. ⁵ O miu ta lohoia miu ka tania na polea ke Vuvu e tatani vetania kua habuka, “Na Vule Tumonga kua a Vuvu e taruhia na polokodolu, ia a Vuvu e lala kete hahada potipoti matoto taraka?” Ia e kulina tolu kata kana za.

⁶ Palaka a Vuvu e dopa ki maharidolu matoto. Kubarae na polea ke Vuvu ki tani barae, “A Vuvu e lala kete diditaduria nuhu kua dia ta lala dia kata vavazahezahenidia, palaka e lala kete mamaharia matoto nuhu kua dia ta lala dia kata vavazihozihonidnia.” ⁷ Ki kubarae miu vazihonimiu, miu na longoria polea ke Vuvu. Miu kalingania a Satan, ia ni hava ni miu. ⁸ Miu mai kozoho ni Vuvu, ia ni mai kozo ve ni miu. Miu vazuguvia na limamiu, miu nuhuta moge zahazaha, miu katia magalimiu ni klin, miu nuhuta lohoi ruaruanga. ⁹ Miu sore, miu na haloho, miu na tangi na kamiu moge zahazaha. Miu pokizia kamiu nongoa ni kara tangia, kamiu hilohiloa ni kara sore. ¹⁰ Miu vazihoni mulehimiu na matani Vuvu, pale, ia da ti vazahenimiu.

4.11-12 Tabarae miu na papadea polea kara kaka

¹¹ Habu tazigu, tabarae miu na vavairohia nuhu kua miu ta Kristen lupu, na polealea kamahi. Azei kua tani pole zahatia tazina o ni sikelnia, ia e vavaka taduria na lo kini sisikelnia ve na lo. Kua tanu sisikelnia na lo, ia habuka ti beta nu mumuri na lo, palaka tu pelea mudina lo kunu sisikelnia kaka. ¹² Kaka katiu za, ia e vala lo ni dolu, ia ki kadolu jas, ia na kaka kua e dangea kete pele mulehidolu ki dangea ve kete vairohidolu ve. Kubarae ho azei matoto koto sisikelnia rua.

4.13-17 Taua tolu na bikhet

¹³ Miu longoria miu nuhu kua miu tatani barae, "Meni beu vaila da tolu ta vano kara taon kua, da tolu ta mia krismas katiu vona, tolu ka gala bisnis tolu na katia moni." ¹⁴ Palaka beta matoto miu na lala nazia da e bele kirimi vaila! Miu kena, miu ta balika habuhabu kua e habu havutia malala pitu papa za, pale, ia kavakavani mulehia. ¹⁵ Palaka ma miu kata tatani barae, "Kua kini na lohoihoa ke Vuvu, ni kulina, da hita ta ma mamahuri, hita ka katia goloa kua, o goloa kuari." ¹⁶ Palaka, miu te ba habaka miu kene vavazahezahenimiu. Moge mata barae kena, ia na moge zahazaha matoto. ¹⁷ Kua nu lala moge kemi katiu kua e nap koto kakatia, palaka kua ki beta nu lala koto kakatia, ia kava tu pekato kava kena.

5

5.1-6 Miu risman kamahi miu lohoimiu

¹ Miu risman kamahi, miu longoriau, miu haloho, miu na gi hania livuhamiu, na vuna na

bizea kapou kua keteni dua tadurimiu. ² Kamiu goloaloa mata mulimuli ti mapumapu, na kamiu lavalava laveve na tumelu ti terihi hozovia. ³ Kamiu gol kamana kamiu silva kamahi dia te ros. Na kamiu goloaloa mata mulimuli kena, da dia ta hania livuhamiu balika haroho. Kamiu goloaloa mata mulimuli kena miu ta ninihabunia, da dia ta koto mule kirimi na damana kotoa kapou ke Vuvu. ⁴ Miu longoria! Na manumanu kua dia ta gala kamiu dia ka pelepele haninga na hamiu vanua, miu ka rurukidia ki beta miu na kakado kemikemihidia, kadia dihura moni kena beta miu na vala ni dia, ti hahaloho kini kokoto kirimi. Kadia halohoa ti bele kava na Paraha kua e matuha matoto. Ia kini longoria kava. ⁵ Na kamiu mianga ri na garigari, miu ta pelea goloa mata mulimuli, miu ka mia papa matoto. Miu ka hahanihani marata, miu kene buibuiua, habuka boro kua e vanganga ki buibuiua kete rotua. ⁶ Miu ka lala miu kata koto veta kara kaka kua beta ni lala kete katia goloa zaha katiu, miu ka geu dia ka hubu matoa dia, na vuna beta kadia matuhanga kua kete nap dia kata kolia dia na varihubi kamamiu.

5.7-11 Tolu kata vatuharia magalidolu, tolu na luga bizea, tolu na guria Paraha kete mai

⁷ Kubarae habu tazigu, miu mia valugu ki vano ki paria na taem kua na kadolu Paraha kete lohu mule vona. Miu hadavia na kaka kua e vazohia vanua, beta ni huhurihuria na haninga kete matuha, ia e valugia ki guria na huza kete mai ni katia haninga ni galulu. ⁸ Miu ve, miu

valugimi miu na madi bada, na vuna kadolu Paraha da pitu papa ki mai.

⁹ Habu tazigu, tabarae miu na vavarikori na pidaka miu mule, tabarae a Vuvu ni kara jas ni koto kirimi. Miu lohoia, na vuna na jas ia ti madi na hatama kava! ¹⁰ Habu tazigu, miu lohoi mulehia ki vano na profet kamahi kua varira kua dia ta vala polea na hizani Vuvu. Hadia vagi kamahi, dia ta kati zahatia matoto ni dia, palaka dia ta paho taduria magalidia dia ka luluga za bizea kamahi. Miu hadavia kadia moge, miu na muri vona. ¹¹ Tolu ta lala tolu kata tatani barae, "A Vuyu e lala kete kakati kemihia matoto na nuhu kua dia ta lala dia kata hatu taduria za, dia ka luluga bizea." Miu ta lala na ziuziua kua ni Jop, kua ia e hatu taduria za ki luga na bizea kamahi, ba muri vona, a Vuvu kini kati kemihia matoto vona. Na Paraha, ia e kaka kemi matoto ki vonu matoto na mahariharia, lohora ki lala kete zaha matoto ni dolu.

5.12 Tabarae miu na mapamapa

¹² Goloa kapou matoto ia kua, tabarae matoto miu na mapamapa. Tabarae miu na mapamapa na lagato o na hizana goloa katiu ve. Miu vatia kamiu taranga ni ma, "E" za. Kamiu linganga ni ma, "Beu" za.

5.13-18 Lotua kana kaka kua e mahoto ia e matuha

¹³ Kua katiu ni miu kini hahatunia bizea, pele kete lotu ni hulenia a Vuvu kete kodonia. Kua katiu ni miu kini hilohilo na goloa katiu, pele

kete habia linge kamahi kua kete vavazahenia a Vuvu vona. ¹⁴ Kua katiu ni miu kini mazahitia, pele kete koi kara pararaha kamahi na sios dia kata lotu kirina dia na bizia na oil na livuhana na hizana Paraha. ¹⁵ Na kadia lotua, kua dia na bilip matoto, kadia lotua da e kat i kemihia na kaka kena e mazahitia ki kemi mule. Na Paraha da e kat i kemihia kaka kena. Kua ta kaka kena ni katia moge zaha katiu, ia da a Vuvu e lohoi bala ve kana manaunaua ve. ¹⁶ Ki kubarae, miu tani kakava kamiu manaunaua kamahi na pidaka miu mule, miu na lotu kara katiukatiu ni miu, a Vuvu kete kat i kemihia kamiu mazahi kamahi. Na kaka kua e mahoto na matani Vuvu, ki lolotu ia kana lotua e matuha matoto ki nap a Vuvu kete longoria ni vala nazia kua e huhulenia a Vuvu kirina. ¹⁷ A Elaija ia na kaka balika tolu kua za. Ia ki lotu, lolotu kete beta kete huza, pale, ki beta ni huza na krismas e tolu, lingabo e 6. ¹⁸ Ba muri ki lotu mule ve, na mariaba ia ngapa kini huza mule, pale, na haninga kamahi dia ta galulu mule na garigari.

5.19-20 Kua kaka katiu kini vatia na dala, ia miu kata pele mulehia ni mai vamule ni pe na dala

¹⁹ Habu tazigu, kua katiu ni miu ni vatia na matotoka polea ke Vuvu, kini vano pe motumotu, kua katiu ni miu ni pelea ni vamule, ²⁰ pele azei kua tani vano na kaka kua e lala kete kakatia moge zaha ni pele mulehia ni vamule ni Vuvu, ia ho tu pele mulehia na matea kena. Na dala

---

5:14 Mk 6.13.   **5:17** 1 Kin 17.1; 18.1.   **5:18** 1 Kin 18.42-45.

5:20 Snd 10.12; 1 Pi 4.8.

kua za, ia a Vuvu da e lohoi bala manaunaua
kamahi kua e luba luluba.

**Kalohua Kemi ke Jesus na Polea Vitu
The New Testament in the Vitu language of Papua
New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Vitu long Niugini

copyright © 2019 Wyclif e Bijbelvertalers Nederland

Language: Pole Vitu (Vitu)

Dialect: Vitu

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-08-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5a86e94f-d1d1-5388-8981-4bc1ed55d7ae